

Бүгү чурттарның пролетарийлери каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 40 (9722) 1975 чылдың февраль 16, воскресенье 1925 чылда үндүздүктүнген | Өрттө 2 көп.

ДЫШТАНЫР ХҮН

Күш-ажылычы неделя эртер. Апаа улаштыр культурулг дыштанылганың ийи хүнү келир. Ычангаш кижилер бурзунун мурунуга: «Хостуг үешакты, дыштанылганы канчаар эрттире эки?» деп айтырып туруп келир. Дыштаныр хүнер, хостуг үешак совет кижилерниң байлаа-дыр. Оон үези, уjur-дуза-зы аажок улуг.

Ажыл шагын үелеп, ону хандыр медресеп билир кижилер бодуну дыштаныр үези, хостуг үешагың база чөп ажылгап билер. Ол үени канчаар эрттирерин хандыр болап, хуваап алган турар. Дыштаныр хүнү, хостуг үешакты бистин амгы амдыралы-выстың негедезинге дүүштүр культурулг өзү-биле эрттирериниң бүгү аргалары бар. Кижилер дыштанып алыр сорулга-биле кино, концерт көрүп болгай. Чечен чогаал номчуру, аргы агаарга селгүүс-тээри, ылангыт кышкы үеде хаактаары, спортка киржири дээш дыштанылганың оон өске-даа хөй ивизи хевирлери бар. Бодунун билини, культурулг денелени улам бедидер сорулга-биле хөй ном-чууру, язы-бүрү темаларга лекциялар дыңнаары база улуг ажыкты.

Канчаар дыштаныр кижиниң бодундан хамаар-жыр. Ыччалза-даа бо айтырыгның организастыг талазы база бар. Ычангаш бодурулге черлери, кол-хостар, совхозтар болгаш албан организастар, күш-ажылычы коллектив бурзү кижилериниң хостуг үешагың чөп ажылгаарына, оларның культурулг дыштанырына бүгү таарымчалык байдалды тургу-зар хүлээлгелер. Бистин совет амдыралы-выстың сорулгазын илдиң. Кандыг-даа коллектив чүг-ле ажыл-ишчилерин канчаар ажылдап турарынче кичээңгей салыр эвес, а харын олар хостуг үеша-гың, ылангыт дыштаныр хүнерин канчаар эр-тир-турарынче база кол кичээңгейни салыр уjur-луг.

Бо талазы-биле «Тыва кобальт» комбинаттын коллективиниң, иңде партия болгаш хөй-ниити ор-ганизастарының ажылының эки талаларын ай-тып болур. Олар ажылычы кижилерниң культурулг дыштанылганың кичээңгейни доктаамап салдып турар. Ажылчын сууруну, Кудуру ордузунга солун концерттер, дайынның болгаш күш-ажылың хо-очунары-биле уjur-жарыкка, диспут, тематиктиң бол-гаш айтырыг-хары келжээлери үргүлчү бооп турар.

Хову-Аксының «Спартак» эки тура спорт ниити-лериниң организастары Сергей Ведерников кызы-мак чүткүл-биле удуртуп, спортту чоң ортузунга массалык болдурун чедип алыр дээш хөй тала-дыг ажылды кылып турар. Ычангаш ажылчын кижилер дыштаныр хүнеринде массалык хаакташ-кынарга, хаак маргылаазазына ГТО-нун нормазын дужаарына иденкейлиг киржир апарган.

Кызыл хоорайда болгаш чамдык районнар төп-теринде, суурларда дыштаныр хүнүнү штабтары сөөлгү үеде боттарының ажылын өзүз иденкей-житкен.

Кижилер хостуг үезинде бодунга эргежок чугула кандыг-даа ажылды кылып ала болур. Дыштаныр дээрже апаа-ла хоозун үе эрттирерин эвес болгай. Ада-иелер уруг-дарының эки өөрениринге дуза-лап, школа, башкылар-биле харылаазазын улам бы-жылгаар аргалык. Өг-бүдүзениң ажылын кылып, культурулг дыштаныр сагыш-сеткилинге өөрүш-күлг.

Ажылычы чоңуң дыштаныр хүнериниң шын ор-ганизастарына салды, амдырал хандырылга чер-лери база улуг рольдуг. Кым-даа дыштаныр хүнү-нүң дээш чамдык коллективтериниң удурткучу-лары, оларда партия болгаш хөй-ниити организа-циялары ажыл-ишчилериниң дыштаныр хүнерини шын организастап эрттиреринче ам-даа кошкак кич-ээңгей салып турар.

Хөй-ниитиниң корум-чурум камгалдының милли-онда дузалаар пункттары Кызыл хоорайда бол-гаш районнарда тургустунуп турар. Ында хөй-ни-ти эгелээшкени-биле ажылдап турар депутаттар бөлүктери, үчасток төлээлери, дружинниктер улустун дыштаныр үешагың шын организастар, социали-стик ниити пурталганын сагыла-чурумун үрээр, хостуг үезинде чүг-ле аргалаарын бодаар ийи-чаң-гыс кижилерни кижизилер талазы-биле дээштиг ажылды чорудуп эжелээр.

Кижилерни дыштаныр хүнүн, хостуг үешакта-рын ажыктыг кылдыр организастап эрттирер база, оларның күш-ажылычы чедишкени чугаажок улуг болур.

Ыччалза-даа ажылычы кижилерниң дыштаныр хүнүн шын организастарыңче, хостуг үешагыңче кичээңгей салып ийи-чаңгыс коллективтер ам-даа бар. Кызылдың №1 АТБ-зи, «Тудуг кезектери» комбинаттын, Би-Хемниң «Хадын» колхозунун, Барыш-Хемчинин «Дөп-Терезин» совхозунун бол-гаш өске-даа чамдык коллективтериниң удурткучу-лары, оларда партия болгаш хөй-ниити организа-циялары ажыл-ишчилериниң дыштаныр хүнерини шын организастап эрттиреринче ам-даа кошкак кич-ээңгей салып турар.

Ылангыт Барыш-Хемчинин «Дөп-Терезин» сов-хозунуң клубунга, Гандын «Тинделге» совхозу-нуну Кудурула бажыныга дыштанылга келжээлери болбайн турар.

Дыштаныр хүнүңде кончүг эки дыштанып алган кижилер ажылды улуг сонургалдыг, омак-хөгүлүг, өөрүшкүлүг келир. Ычангаш ол неделяның эгезин-де тура төнчүзүңге чедир тергини эки ажылдаар.

Дыштаныр хүнүң кижилер бурзү билини улам сайзырадырыңга, бодунга ажыктыг кылдыр дыштанырыңга, чаа күшүң немен алырыңга ажыл-лаар апаар. Ычангаш бо чугула айтырыгже пар-тия, профэвеле болгаш комсомол органнары бол-гаш бүгү хөй-ниити кичээңгейни күштелдирер уjur-луг.

Кыштаглаашкын, мал чеминиң кадагалалы,

чарыгдалы, үчөдү

НЕГЕЛДЕЛЕРГЕ ДУУШТУР

Кыштаглаашкын — колхозник ажыл-ишчилеринге, ылангыт малчыларга эң зарымсалгыч улуг күжүлүшкүнүнүң үндүрүш чымыштыг сорулга болгаш, өлчө оза сагыш салыр апаар.

Өвүр районуң колхозтарында кыштаглаашкын калдык байдалды чоруп турарын рейд бригадалар кылпайн керген.

Сөөлгү үеде районуң де-вискээринде хар улуг чагын. Олар шөлдерин хар, хөртүк шыва алы берген. Ажыл-агы-ларда белеткен мал чемини курлаавыр ховартап турар. Шээр малды оодамашкын колдп бурзүдө массалык эжелээр. Шаа малдыг байлаа-ла өздө ажыл-агыйның түскай эртеминде, ажыл-агыйлар-нын удурткучулары, партия, совет органнар кыштаглааш-кын айтырымче оза кичээң-гей салып турары таварыга эвес.

Нитиниң малын кыштан ом-ка-медди ажырат, чаа малды бурзү камгалат алыр дээш кызыл ажылдап турар мал-чыларын озаалап демделгээр чугула. Ындыларга Хам-Дыт бригадалык М. Дажы-Доржу, М. Кага-оол, Ула-тай бригадалык М. Сесер-оол, М. Намбар-оол, М. Адар-оол болгаш өскелерин-даа даан болур. М. Дажы-Дор-жунуң колхозунда төрүр 325-хо-лук 186-ың оодаан. Чаш хураганарың күш-деңгейи эки. Кыштага мал чем чедир. Мал чемгерер савалары эки, анымакчалыг кылып алган. Төрүн хойларга кейселе чед-ири берип, шала күжү кол-лективтерин азырада тургускан.

Монгуш Кага-оолдун кол-хозунда хойлар амдыралың оодавайын турар. Оң кини-таанда чаа кой кажаанын эр-тең күжүн туткан. Кышкы үе-де чедир сизинин малын боду белеткен. М. Кага-оол чаа малды хүлээп алырыңга ил-ламчалыг белеткен. Чаа кыл-жаада тудуужуларын чедир кылган ажылдарын малчын боду кылып алган. Шала ур-гада берген хураганарын кур-кетка кажааны кылып алган таарымчалык. Хойларга, хура-ганнарга сук малдын бээр-биле улуг сөөкчүлүг келдири кылып турар. Сук күдүүгү бээр шошчаларын кажаа ниитинде

Коммунист Улаачы Нава Красноярскиниң электротехни-ка техникумуң доскаш, Ак-Доурак хоорайның подстан-циязыга ажылдары-биле кел-ген. Бо үениң итинде ажылга бодунуң чугас эки талаарын көргүзүп келген. Ычангаш хөй санын хүндүлө бижик-тер, ортектик белеткер-биле ош таңнаткан. Улаачы Дулуш-омыч бо хүнерде Уау-Хемнин Арыг-Уулуяе ажылдап турар. Ол бодунуң дузалакчысы А. Баранов-биле районда малчын коданарже электри чымыш кикер дээш шуудуру ажылдап турар.

ЧУРУКТА: У. Нава биле А. Баранов.

Ю. КАРА-ООЛДУҢ ФОТОСУ.

СОВЕТ-АНГЛИ ЧУГААЛАЖЫЫШКЫННАРЫ УЛАМЧЫЛАНЫ

СЭКП ТК-ның Чингине секретары Л. И. Брежнев, СЭКП ТК-ның Политбюро келжигүү, ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы А. Н. Косыгин, СЭКП ТК-ның Политбюро келжигүү, ССРЭ-нің даштыкы херектер министри А. А. Громыко-биле Великобританиянын Премьер-Министри Г. Вильсонун, даштыкы херектер болгаш дем каттыштырылганың херектериниң талазы-биле министр Дж. Каллагэниң Чугаалажышкынар Кремльге февраль 14-те уламчалзын. Чугаалажышкынар үезинде Европа-нын айыл чок чорунуң, Чоокку Чөөн чүктө байдалды айтырылганың база 66 хүнерде Кипре тургустунган байдалды талазы-биле сагал-оонады калба-биле солушкан.

Совет-англи харылаавларын, оон итинде дед эргелик, бот-боттарыңга ажыктыг болуру барымдалааш, салт-экономика харылаавларын калбартырын айтырылганың база чугаалашкан.

Совет Эвилели биле Великобританиянын арашида калык амдыралыгың айтыры-

ларын чугаалашкың калык амдыралын чүтүр-бүрү талаыг калбартырчыче ийи талаын чүтүлдүтүр юрүскөн.

Чугаалажышкынар аймак-иши болгаш боттук байлалга эртең болгаш ам-даа уламчалыг, Анда совет талазы: ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчы И. В. Архипов, ССРЭ-нің даштыкы саям министриниң биир оралакчы М. Р. Кузьмин, СЭКП ТК-ның Чингине секретарының дузалакчылары А. М. Александров, А. И. Блатов, ССРЭ-нің Великобританияда элчини Н. М. Луньков, ССРЭ-нің ДХМ коллегиязынын келжигүү В. П. Суслив; англи талазы — Премьер-Министриниң кабинет секретары сэр Джон Хант, даштыкы херектер министриниң доктаамап оралакчызынын оралакчысы сэр Джон Киллиж, Великобританиянын ССРЭ-де элчини сэр Теренс Гарви, Премьер-Министриниң уау-дузалакчызы Р. Т. Армистриң, Премьер-Министриниң пресс-секретары Дж. Т. У. Хейли, өске-даа албан кижилери база киришкен.

(СЭТА).

ХУНДУЛУГ ААЛЧЫНЫҢ АЛДАРЫ ДЭЭШ

ССРЭ-нің чааза февраль 14-те Кремльдиң Улуг ордузунга Великобританиянын Премьер-Министри Гарольд Вильсонун алдары дээш эртеңи шаала-га тургускан. Апаа Великобританиянын Премьер-Министри биле хамдык херектер болгаш дем каттыштырылганың херектериниң талазы-биле министр Дж. Каллагэниң, Премьер-Министриниң

улаш келген өске-даа албан кижилери келгенер. Совет талазы эштер Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, А. П. Кирилленко, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, К. Ф. Катусев, ССРЭ-нің Министрлер Чөвү-лелиниң Даргазынын оралакчылары И. В. Архипов, Н. К.

А. И. БРЕЖНЕВТИҢ ЧУГААЗЫ

Хундулуг дээрин Премьер-Министр болгаш дээрин агай Вильсон! Бистин хундулуг аалчыла-рың! Дээрин Вильсон, Силерге ба-за катан байр чедирин болгаш аян-чорунур дээш сетки хамышкыны илдериниң нөпшээр көрүр. Силерин-биле болгаш даштыкы херек-тер министри Каллагэни-биле совет-англи харылаавларын улам хөгжүдериниң айтырыл-ларың-даз, делегейниң өске-даа эвези хөй айтырыл-арың талазы-биле боода-ларынчы илдерип, солчуруңга өөрүп турар бис.

Бир эвес Совет Эвилели биле Великобританиянын ара-шыда чогуур бедек дегенге харылаавлар эвези үргүлчү-лүгүң үезде чөк турганың ажы-биле чугаалаар чүе болза, сагал-ооналарын ил-диң солчулганың чугаалам улам күштелип турар-дыр. Бистин чурттарыңның аразыңга кайы-кайымыңга ажыктыг калы амдыралыңга хөгжүдээр сөөлгү чылдарда чамдык чер-гели оожумнаанын бешич ча-гаалап болур. Ындыг байдал болдурун камгалдаарың анализээрине ханчала-ваалыдар, анычлаза-даа бөгү бистин чугаалаажыр-ла чүг-ледеңгилээ эвези билиңгилер.

Амгы үеде делегейниң хөй-чөк черлеринде бот-боттарыңга удурлашкың талаларың — делегейде дүшкүрүтүп чорукту чамыр-малдырыңче, тайбын-ны быжылдарың болгаш кү-рүңдер аразыңга калы амды-лажылың хөгжүдерине уг-лаңга күштериниң болгаш өсөөк дайынның өзүзү катан тургусарың, боо-чеспектиң эд-дер бодурун катан күштел-диреринче, өске чурттарың болгаш улустарың херекте-ринге холгарларынчы уг-лаңга күштериниң аразыңга дем-носол чоруп турар. Ыччалза-даа улустарың, хамыктыг мурунда чогуу-на харын ула-стың дед чүвени озаалап демделген түр мен, тайбыч-чүтүлдүг тура-соруу, делегей-нин чаа дайынның айымалды халавы моон соңгаар катан-та-ваан чедип алырыңга оларның шиптирилгнн чоруп улам-на улуг тодаралыктың уjur-дуза-дыг кылдыр саваар бис.

Делегей амдыралыңга, оон-биле чергелештир бир талазы-да Совет Эвилели болгаш ши-шалыктың өске-даа чурттарың, өске талазыда Франция, Германияның Федеративтиң

Улам-на сарый кожа-келбээр чурттал турарыңың бөмбүрүк-түң бо хүнү агрессия удуру кижилериниң тайбын, хамаар-шынас болгаш хостуг бай-далга чурттаар эргези дээш демселге боттарыңның ам-тынын берген кижилериниң тур-раскалыгы шывы болуру дээш демсел-биле демделгет-тиң. Тайбын болгаш курчулар аразыңга тайбың калы амдыралыңны быжыл-лаар дээш бо ийи ийиңиң илдепелиң күжүншиктерине делегейге кажаа-да малдыг казак хемчээлди кылып көр-бөз деп чугаалаар болза, хөөрөм эвес боор. Ыччалза-жок ам-даа хөй чүдүлгени кыл-дыр апаар.

Илчек кылдыр Европаны ал корваларын. Мында эки эгелээшкени үндүрер. Мында айыл чок чоруп болгаш калы амдыралыңга айтырыл-арың талазы-биле ниити-европа чөвүлө хуралы илди-ла шал-кын эвес-даа болза, амды-лап турар-дыр. Европаның үжүн үш күрүнелериниң Кат-тышкан Штаттарың база Ка-надамың киржилгени-биле бо дилчин төгүзүңге турун көр-бөз чымыш Европа дилче тайбынчы болгаш чаагай ко-жа-келбээр калы амдыралың-ның быжыл үндүлгени төрү-нүң үргүлчүлүгүң үезинде эвез сорулгай. Эвези эвез ажыл кылдыңга, анычлаза-даа бистин бугүрүн, турарың-биле делегейге, эргэжок чугула чүг-ле аларга, ам-даа шиптуу кылды-майын турар. Бистин бугүрүн турарың-биле аларга, амгы үеде кол-ла сорулга — Евро-паның амдыралыңга чаа, өзү-лүг тайбың болгаш боттуг үе-чаланың иезин салып болур болгаш салыр-лаа уjur-луг төлөптең өзү-биле доозары ол бооп турар-дыр.

Ниити-европа чөвүлө уру-ланың амдыралың боттуг үр-лү-лүлүкүң калы амдыралыңга Великобританиянын эвези эвес ролду ойнап шыдар боор деп болзар бис. Ындагыр кылдыр болза, апаа Совет Эви-лели байыр чедир ийи.

Бизин тайбынны тургузары-нын эң улуг сорулгаарың ниити-европаның калдыг-лаа күрүңениң база ош удурткучу-ларың салышкының уjur-дузазы ол сорулгаарың калы амдыралыңны тогулуг уjur-дузалаар хемчээлин оларның шыв үе-ден көөр арганы-биле тодар-гайттарын кылдыр болзар бис. Амгы үеде кол чүдүлүг.

(Улаачымы 3-кү арында).

ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СӨВЕДИНИҢ СОҢГУЛДААР ТАЛАЗЫ-БИЛЕ УЛУГ-ХЕМ РАЙОНУҢ ШАГААН-АРЫҢНЫҢ БАРЫН ТАЛАКЫ №106 СОҢГУЛДА ОКУРУНДАН ОКУРУ СОҢГУЛДА КОМИССИЯНЫҢ СОСТАВЫН БАДЫЛААР ДУГАЙЫНДА

«Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң соңгулдалар дугайында Дурдуну» 37, 38 болгаш 39 чүдүлгениң үндүлгөсү, Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң Президиумунун доктадыры болза:

Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң соңгулдалар талазы-биле Улуг-Хем районуң Шагаан-Арыҗын Барыш талакы №106 соңгулда округдан округ соңгулда комиссиязынын хөй-ниити организастарының, ажылчын чоннар ниитилериниң болгаш ардактыктериниң дараазында төлээлекчелери соостатын бадылаар:

Округтуң соңгулда комиссиязын дарагыс Светлана Алексеевна Еришова — ажылчын чоннар депутаттарының Улуг-Хем район Сөвединиң куускомунун улуг өөр-еделе кылдынын амдыралың чымыштың коллективинде.

Округтуң соңгулда комиссиязын дарагыс Виктор Георгиевич Васильев — Шагаан-Арыҗын гараа хүлээп алыр пунктунуң амдыралың чымыштың, техниктиң амдыралың чымыштың болгаш албан-хаакчыларында:

Елизавета Сатовна Дамба — ажылчын чоннар депутаттарының Улуг-Хем район Сөвединиң куускомунун культураны кылдынын амдыралың чымыштың коллективинде.

Любовь Григорьевна Жуковина — Шагаан-Арыҗын урутар салымың Бүтү-таттарының Улуг-Хем район Сөвединиң куускомунун колдө ажыл-агый эргелениң коммунист организастарында.

Округтуң соңгулда комиссиязын дарагыс Аязат-Доржу Самбуевич Карасал — ажылчын чоннар депутаттарының Улуг-Хем район Сөвединиң куускомунун улуг өөр-еделе кылдынын амдыралың чымыштың коллективинде.

Аязат-Доржу Сатовна Карасал — Улуг-Хем районунуң коммунист организастарында.

Маддыр-оол Агыр-оолович Кыргыз — «Тыва калы туду-престип» 385 дуулар нехалы-зын таңтанган колхознамың амдыралың чымыштың, инженер-техниктиң амдыралың чымыштың болгаш албан-хаакчыларында:

Аязат-Доржу Сатовна Карасал — Улуг-Хем районунуң коммунист организастарында.

Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА

Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң Президиумунун Секретары С. КРАСНЫЙ

Кызыл хоорай, 1975 чылдың февраль 14.

ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СӨВЕДИНИҢ СОҢГУЛДААР ТАЛАЗЫ-БИЛЕ БИИ-ХЕМ РАЙОНУҢ ӨМТҮК № 82 СОҢГУЛДА ОКУРУНДАН ОКУРУ СОҢГУЛДА КОМИССИЯНЫҢ СОСТАВЫН БАДЫЛААР ДУГАЙЫНДА

«Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң соңгулдалар дугайында Дурдуну» 37, 38 болгаш 39 чүдүлгениң үндүлгөсү, Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң Президиумунун доктадыры болза:

Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң соңгулдалар талазы-биле Бии-Хем районуң Өмтүк №82 соңгулда округдан округ соңгулда комиссиязынын хөй-ниити организастарының, ажылчын чоннар ниитилериниң болгаш ардактыктериниң дараазында төлээлекчелери соостатын бадылаар:

Округтуң соңгулда комиссиязын дарагыс Павел Степанович Колзов — «Саян» совхозунун амдыралың чымыштың коллективинде.

Округтуң соңгулда комиссиязын дарагыс Валентин Петрович Попов — «Саян» совхозунун ст-баран ферманың амдыралың чымыштың болгаш албан-хаакчыларында:

Антонина Афанасиевна Федорова — «Саян» совхозунун Бүтү-таттарының Улуг-Хем районуң коммунист организастарында.

Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА

Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң Президиумунун Секретары С. КРАСНЫЙ

Кызыл хоорай, 1975 чылдың февраль 14.

КОЛХОЗТА ПАРТИЯ ОРГАНИЗАЦИЯЗЫ

1. Дайынчы арга-шинээ бедээн

Улут-даа, бичи-даа парти-
органацияларнын дайынчы
арга-шинээ чамалык мур-
нула ооң үчүндө турар
коммунистерни авангарды
ролоду, оларнын ажил-хе-
реске ийкелинен, инициати-
визмден болгаш харысалга-
мыннан, мерседиз бижик са-
гылга-мурунундан хамаарып,
Эрианде «Коммунизме орук»
колхозта 50 коммунист бр-
ныч-ла шунтууга бо өстер-
ни хамаарыштыр болур.
Эртен чылын оларнын кичи-
ге СЭКП кезжугунчүлүлүк
кандидаты немескен. Ам үш
комсомолю кандидаттарынга
беткешир турар.

Коммунистерни хүрээлени-
ни азудези-биле чергелештир
оң составы шынар талазы-
биле база удам зижээл.
Оларнын 17-и эртен орукмак
болган дээди түстөгү парти-
я чырыдышынын системизинде
хаара туттулган кичи-
ге баа чок. Оларнын бары-
ла шунтуу хой-ининин хары-
салгалыг ажилын кылды,
партияга аалатпары кызык-
мак күүседип турар.
Колхозта коммунистерни 204
хуулу-чактыг орден-талам-
ларын алдыр чоруур. Комму-
нистер ажил-ишке-даа, амы-
дырал-чурттагы-даа, хой-
инин ажилында даа үлгерин
коруулар.

Партия организациязы
ажыл-агынчы харысалгалыг
үчүстөрүнө дуржулгалыг
коммунистерни бижылдап.
Чижээ, кыээ Совет күүсөмү-
нүн дарганын Кыргыз Бел-
терин, хову-трактор бригадалыг
Камаа Чымын дэни,
харысалгалыг үчүстөрү

руткаа. Мындай кемчелерин
партия организациязы үр-
гүчү аң келенини түнө-
лө колхозтан өскээр чо-
руурларын саны кызырал-
ган.

Колхоз баштаар чери Бал-
газынын профессионал-тех-
никти үчилешинин салбы-
ры суурга ажилды алгаш,
механизатор кадрларын четсе-
дэн. Ам 24 тракторист мер-
гежи бедлер курста өрөн-
тун турар. Эртен чылын 19
малчыга ажилдык класын
тымсага, бо хүнерде 54 ки-
жи ол сорулга-биле зооветер-
инарияга хаара туттулган.

2. Ниити күш-биле

Партия организациязы хой-
инини организациязына
удуртууга күнөтөдирби-
шаа, кижизиде ажилын
инити күш-биле чорууду кел-
ген. Мадаа анык аш Шини
Чесмака директорланын Кул-
дуга бажинини ролю улуг.
Чүге дээр, чонун кол чы-
лар чери ол. Ычангаш ага
эрткен чылын «Улуг чок
Улуг-Хем», «Авангад дагы-
рак» деп номнарга номула
конференциялар, паспорт
тыпсыртыг турсактаган
«Мен — Совет Эмблемини ха-
мымак мен деп кезээ»,
«Кичи бөлү деп динуг бол-
гы сурагып кижилер биле
ужурамын» солун утка-
шыларын эрктин.

Култура бажининин органи-
циязына ажилына мурун-
да ийкей чок аш хой-инин
чуртуну үрүр турары
аныктар бестен кирип турар
анарга. Сагылга-чурму үрүр,
аргалаар кижилер-биле
ажылды парти, комсомол
огагары, кээ Совет, хе-
рестер чөүлөт, эш-хуузу

нуг суду шыкш организациязы
партия организациязы
ап турар.

3. Партиянын сөзүн чонга

Боттарынч маалын чам өскө-
дө албан хүрээленини парти-
я-политиктиг ажил-биле
сырды холбап чоруу комму-
нистер колхозта хой. Оларнын
18-и «Билги» нитисинин
кежигүү, 20-и — агитатор,
5-и — политинформатор. Кол-
хозтун үчүлешинден бээр
кол ботталар Чогуу Нурат,
колхозтун баштайгы дарганы,
ам хойжу Максим Бадары,
анык зоотехник Мила Бижик,
башкы Валентина Кенден бол-
гаш оон-да өскө коммунистер
партиянын политиканын чонга
таймырлар талазы-биле
улуг дуржуга чедип алган-
нар. Олар чүгө эртен чылын
бестен 138 лекцияны чонга
номчаан. Оларнын 15-и ком-
мунист кижизидеги айтыр-
гыларынга холбашкан.
Район төүндө болгаш рес-
публика байысылдындан кел-
ген лекторларнын лекциялары
баа эвээр өвөс. Чижээ, рай-
комсомун нитиси херектер
кылдынын начальнын Сай-
ын-оол Юша колхозка келген
санында ла кижизидеги дугай-
ында лекцияларын номчаан.

Партия организациязы лек-
ция, беседа бөрүзү ажил-
агынчы чижилер-биле хол-
башып сагыш салып турар.
Планын оналдаларын бол-
гаш социалитг хүрээленини
күүседип, муракчыларын
коруугу оларга болгаш дур-
жулгазы чыга чедирерге
кичээт улуг. СЭКП Топ Ко-
митетинин декабрь (1974 чыл)
Пленумунун шийтирлерин

болгаш СЭКП ТК-нын партия-
га, совет улуска Кыргыздын
таштырлар турар үеде олар-
ын эртен чылым ажилы-биле,
социалитг чырыштыг
түңдөдир-биле болгаш моон
сонгаргы сорулгалар-биле сыр-
ды холбаштырган. Бо чорук
четистерни чылдарында
болгаш хүрээленини алма-
рынга, улам соруук ажил-
дарында улуг дуураак.
Чижээ, колхоз моон мурунла
чылдарда суг болгаш дур-
жугуна бергенде турган
болза, шийтирлеринде амда бо
талазы-биле планларын болгаш
социалитг хүрээленини дика-
ла ажур күткөстө, торуп түс
койга онаштыр 91 хураганын
алган. Партия организациязы
Бодуну чуралыгы бүгү бай-
далым чуралыгы көргөш,
куралдарын тывар, беш
чыл планын долдуур, а доозук-
чу чылдын ажур күткөдир
талазы-биле кемчелерин ажал
болгаш боттаандырып турар.

Партия организациязы
идеология ажилын чоруудар
хой-инини организациязына
болгаш активне дайнып тур-
ар. Оларнын ажилын удур-
тур болгаш оларга дуза кадар
талазы-биле чамык дуржула
бар апарган. Мындай кээ
Совет, комсомол организаци-
язы, херестер чөүлөт-биле
болгаш оларнын дымчытыр
улуску дружина, эш-хуузу
суду, агитаторлар, Кул-
дуга бажининин чөүлөт
чуралыгы дугайында отчул
партияга үргүлү динган,
чогур кемчелерин ап, даалга-
ларын берип турар.

Ол организациязынын
шеф организациязы болгаш
ажаа кижилер база ийкей-
жи. Школа септелген, хой
кыргызлаа, мал чөмөниң
беткеди черселг ажилдар
кылыртыг оларнын кирген
улуг улуг. Шаа мындай вол-
лестивтиг ажилдар чонун ко-

рум-чуртума өөредирерге,
ажилын болгаш күн-ажылды
үчүлеш билирине чамчытыр-
гына буюду кижизидеги бо-
лур.

«Коммунизме орук» колхоз-
тун № 1 болгаш № 3 хойжу
бригадалары беш чылдын эр-
кен чылдарында Тыва АССР-
нин Дээди Советинин Прези-
диумунун Хүндөл бижикте-
ри-биле, а колхоз-боду СЭКП
Тыва обкомунун, Тыва АССР-
нин Дээди Советинин Прези-
диумунун, Министрлер Чөүлө-
динин Хүндөл бижик-биле ший-
тивтиг. Колхоз эртен чылын
«Школа намын чөүлөтүрүл-
гү» кижизидеги организаци-
язы талазы-биле колхозтар-
дын болгаш сохостарын Бүгү-
түнүк социалитг чыры-
жының нитисининде деп
диплому база чаалап алган.
Бо болгаш өскө-дө чедип-
кирип партия организациязы-
нын башкарычы кужу-биле
чедип алдыган.

Амыдыралдын бурдулар
хожугу эден ажилын үчүлө-
мөдөдиринин болгаш ула-
далыгы сабыралы-биле сыр-
ды харысалгалыг. Ажилчы
чонун ийе-политиктиг кижизиде-
гичине партианың
улам-на сагыш салып турар
ужуру ал. Ычангаш оңу
амыдырал-биле, коммунист
тургузукунун практика-
биле холбарып, тоску беш чыл-
дың болгаш доозукчу чыл-
дын планын оналдаларын
болгаш социалитг хүрээлени-
дин күткөстө, СЭКП
ТК-нын декабрь (1974 чыл)
Пленумунун шийтирлерин амы-
дыралга боттаандырып башка-
ры чутула. Бо сорулган
«Коммунизме орук» колхоз-
тун коммунистерин чедип
алдыртып чыганган чок.

Б. САН-ХОО,
партия организациязынын
секретари.
К. ЧОДУ,
«Шынык» корр.

Туранның амыдырал ханды-
рылга комбинатынын чазан-
нылга цегинге кирген кичи бо
ажыл-иши кысты доран эс-
терип изар. Мында Валентина
Мильчукэра улус-биле нады
ажылдап турар даа чамгыс-
хөрдөнөн кичи. Стол, сандай
элтеп турда ол чамдык өлө-
рини бестен эшиштирбес.
Ычангаш ол хүн норманын
дөнтөөмү 100-тен ажыг хуу
күүседип илген.

В. ЧАДАМБАНЫҢ фотоу.

КЫЙГЫРГАН

СЭКП Топ Комитетинин парти-
яга, совет улуска Кыргыз-
мы-биле «Сут-Хал» совхоз-
тун ажил-ишчилери таныш-
гаш, оңу ийи-биле деткэн.
Анаа хары кылдыр совхозтун
механизаторларын бедикен хү-
рээленини алган. Оларнын
чамымы бо: бедик дүжүт өс-
түрүр-биле хөрүнү болбаа-
ларалып, 6000 тонна өдөктө,
20 тонна фосфорлуг, 15 тонна
азоттук, 3,5 тонна калийг
чөмүчүлөгүлөдөрүн шөдөргө
төгөр. 2150 га черге тарла
култураларын чарып бол-
гаш сугаттыг чердеринга
төтүрүзүндө 15 центнер,
э сугат чок черлерден — 11
центнер дүжүттү алар. Кы-
зыл-тасты 621 га черге та-
рымыр болгаш га бөрүзүндө
12,8 центнер дүжүт ажаар.

Часкы хову ажилдарына
беткеди дымый доозар дөш
механизаторлар кызыкмак
ажылдап турар. Чонок хүн-
нерде үш ДТ-75 тракторну,
алды МТМ-50-ни, 7 автомашин-
аны болгаш өскө-дө «козук
машинларын эки шинаарын
кылдыр септен дөскөн. Сеп-
телгеде амыдап турарла-
дан: О. Оперов, Т. Пароход,
М. Эрес-оол, О. Кортал-оол,
Б. Эзер-оол болгаш оң-да
өскөлер хүн норманын ажыр
күүседип турар.

Күш-ажылдын Кызыл Туу
орденин «Сут-Хал» совхозтун
механизаторлары Биз-Хем ра-
йонун «Ыжыл Маалар» совхоз-
унун механикаторларынын
чонун Тыванын кээ ажил-
агынчынын бүтү механизатор-
ларынга кыргыздын деткип,
«Алдан-Маалар» совхозтун
механизаторларын чарышкы
кыргызга.

Б. САТ,
Чон-Хемчин район.

Чонга ачы-дуза чедиреринин албан черлери, улугтур бол-
гаш аш-чөм бараанынын чагы-
магистерини, чуртуну бүгү ке-
деринде цыкан, республика
нын хоорайларында, суурла-
рында удам көүседип турар.
Кызылдин чон талазында,
эртен чылын чам немей ажил-
тынган № 55 магазин 1974
чылда бараан саарылганын
планын 102,7 хуу күүсеткен,
хоорайнын магистер арамда
социалитг чарышка тилекчи
болган.

ДООЗУКЧУ ЧЫЛДЫ ЭКИ ЭГЕЛЭЭН

СЭКП-нин XXIV съездин
ини төүгүзүт шийтирлерин
амыдыралга боттаандырып,
чонун амыдырал хандырылганын
экижер дөш тоску беш чыл-
ды толарагычын 1974 ажал-
агый чылында Бай-Тайга ра-
йонун амыдырал хандырыл-
га комбинатынын коллективин
Бодуну мурунда салдыган
планын сорулгаларын, алган
социалитг хүрээленини багы
эвөс түңдөдирлерин күт-
сеткен. Коллективте социалитг
чарышты кызыртып, оң
түңдөдир ай, көртөл санымда
үндүрүп, муракчыларын иле-
редик, ланчан мактал, кир-
гүзүт болгаш хүндөл бижик
рызыга чырылды ажилда чед-
тер, четистерге бөрүзүлгө
рудаларына чуралык дел-
гени-биле коллективте күш-
ажылдын сагылга-чурму эки-
жил, бөрүзүлгө чоруу бед-
ли. Оң түңдөдирге 1974
чылда чонга аш-дуза чед-
деринин чыл планы 100,3 хуу
күүсеттиген. Ол хемчээ районун
чурттакчы чонунун

бирээниге онаштыр алдыга, 2
рубль 50-көөск бооп турар.
Эртен чылым дөрүк квар-
талынын түңдөдир-биле рес-
публиканын амыдырал хандырыл-
га комбинатынын арамдыла
калбарган социалитг чары-
жыга ийги черин эвээр.

СЭКП ТК-нын партияга, совет
улуска Кыргыздын орук
керген бо коллектив тоску беш
чылдын өөлүгү шийтирлерин
доозукчу чылдында улам-на
куженнигинин ажилдарын
хүдүнүн, бедикте социалитг
хүрээленини ап, бедик сорулга
салын алган ажилдап турар.
1975 чылда чонга аш-дуза че-
дерини 26 муң-рубль түңгө,
көп планын хуусса бетинде,
декабрь 28-те хуусаларын да-
раныкчылар хүдүнүн. Оң-биле
чөүлөтүр планан ажыр
400 рубланын продукциянын
бөдүнүн, күш-ажылдын
бүдүрүлгүнүн 3 хуу бед-
ли. 1 рубль түңгө бараан-
ын продукциянын бүдүрерине
үндүр чарыгалды планда
көрүнүндө 3 жемеске
өдөдир, 4 дараанын, 1

бижикчыны, беш таарар — 2
чурук тыртырар бир мастер-
терин өөдерири база көрдү-
ген.

Комбинаттын коллективин
шак үеин, материалдыг чарыг-
даларын камнап, күш-ажыл-
ды бүдүрүлгүнүн бедилди,
бедик шинаарын хой продукция
нын бүдүрүлгүнүн дөш лозунун
ада-биле ажилдап турар. Кол-
лектив чонун хүлөп аларын
улам экижерин, чыгыларын өй-
шанага күткөдир дөш таарым-
чалыг байдаларын тургузуу,
бригада, ферма, ырак колла-
нарда чурттап турар малчы-
нарда үндүрүлгүнүн график
булар чорудуп, бестен бараан-
чынын чонга чедирер берип
көлгөн.

Доозукчу чылдын баштайгы
айында комбинат база-ла ба-
гай эвөс түңдөдирлерин ажил-
дан. Январ айла чонга аш-
дуза чедиреринин планы 105
хуу күүсеттиген. Ол эртен
чылдын бо үеи-биле декабрь-
ге, 100 рубль хой болган. Оң
нишанын ийек септээр чөк ай
планын 111 хуу, дааранар чөк

Чонга ачы-дуза чедиреринин
албан черлери, улугтур бол-
гаш аш-чөм бараанынын чагы-
магистерини, чуртуну бүгү ке-
деринде цыкан, республика
нын хоорайларында, суурла-
рында удам көүседип турар.
Кызылдин чон талазында,
эртен чылын чам немей ажил-
тынган № 55 магазин 1974
чылда бараан саарылганын
планын 102,7 хуу күүсеткен,
хоорайнын магистер арамда
социалитг чарышка тилекчи
болган.

Тус бөрү салбырларын, ол
улуг магазинде 50 хире сады-
жылар бар. Оң триктаж
салбырын, сады шунтууга
оң чыл ашак, дуржулгазы
байлак Н. И. Николаева уаур-
туп турар.

ЧУРУКТА: (солгай таладан
сак таламе) Галина Мерзлякова,
Ирина Николаева, Татьяна За-
рубина.

А. МОНГУШТУҢ фотоу.

ЧАРЫШ КАЛБАРГАН

Доозукчу чылдын планын
онналдаларын ажыр күткөдир,
пландан ажыр 20 муң рубль-
ден эвээр эвөс түңдөдир
аш-дузанын чөп, чедирер
дөш Тыва АССР-ини
Чонун амыдырал ханды-
рылга министрствонун бү-
дүрүлгөдөрүнүн ажил-ишчи-
лери, ийкер-техниктиг ажил-
дарынын социалитг чарыш-
ты улам калбарган. Олар
эвээр чарыгалды, эки шы-
нарлыг, хой аш-дузаны чонга
чедирер деп кыргыздын
ада-биле ажилдап турар.

Министерство январ айла
чонга аш-дуза чедиреринин
планын 100 хуу күүсеткен
болгаш эртен чылым ол үеине
деңгээрге аш-дуза чедирерин
комбинаттын 13 хуу өстүр-
ген. Ниити продукция бүдү-
реринин планын 165 хуу күүсөт-
төгөн. Планан ажыр 107 муң
рубланын продукциянын бүдү-
рүлгөн.

Ылангы Кызылдын чонун
амыдырал хандырылга ком-
бинатынын септел-тууду
устотурун, Эрианде, Бай-Тайга-
нын, Мазананын чонун амы-
дырал хандырылга комбинат-
тарынн удуртуулганы болгаш
профивел комитеттери
чарышты дөштин организациязы,
бүдүрүлгө планын доктаамал
ажыр күткөдир турар.
Эрианде болгаш Кызылдын
чонун амыдырал хандырылга
комбинатынын ажил-ишчи-
лери 1975 чылда бүдүрүлгө
планын чедиреринин күткөдир
дөш республиканын чонун
амыдырал хандырылга ажил-
дарынын социалитг чары-
шка кыргыздын, эденден са-
ныды үндүргөн. Оларнын
кыргыздын чер болганда деп-
көп эгелен.

Январ айла министрство
чонга аш-дуза чедиреринин
чамдык чедиреринин ажыр күт-
көдир. Ылангы ийек дааран
101 хуу күткөдир, дү-
төн арып кылган хөтө сеп-
төдүн 2 кала хөтө кылган,
пазиторлорду септөдүн 108
хуу, сөд, сөдөй септөдүн
144 хуу, чурук тыртырарын
105 хуу, чөк сөд, сөдөдүн
бүдүрүлгөн 108 хуу кылдыр
күүсеткен.
Министрство амыдырал хан-
дырылга чамдык кол-

лективтери ам-ла боттарын
инити куралдарын четсе
ажылдап турар, чонга аш-дуза
чедиреринин шынары, оңу
културалыг чогору дендеге
чөткөс. Күш-ажылды эртенге
үчүлөдөр организациязы эконо-
миктиг чөүлөдөр херек кы-
рында ажилдап турар, Са-
магалардын, Шаган-Аргын-
ын, Мөңгү-Тайганын, Бай-
Хактын чонун амыдырал хан-
дырылга комбинаттарынн
удуртуучулары, профивел
комитеттери чедтер, бригадалар
аразында чарышты четсе ор-
ганизациязы, ажил-ишчилерин
оңо кошок хаара туруу тур-
ар. Ол бүдүрүлгөдөре тек-
никтиг өөдөдөрлөргө организаци-
язында, Дери-херекселерин
сагылга-чурму үрүр чорук-
тар эвээр эвөс. Бар четсе-
терин ийкерин, бүдүрүлгөн
куралдарын тып, социалитг
чарышты чогору дендеге ор-
ганизациязы талазы-биле ол кол-
лективтерин бүдүрүлгө, проф-
ивел хурдаларын ам-ла дөш-
тө болбай турар.

Республиканын чонун амы-
дырал хандырылга коллектив-
терин мурунда сорулга-
туугу. Көзүлө чурттакчы чонга
аш-дуза чедиреринин хөвөр-
лө ам-ла эвээр, амыдырал
хандырылга дерт-херекселери-
нин септелгенине четстер
бар. Бүдүрүлгөдөр эконо-
миктиг болгаш өң-хө ажил-
дык кол улазын хандырылгы
чонга аш-дуза чедиреринин
бүтү хөвөрлеринин бөт-үчөтүн
чигетелин, бүдүрүлгөн ажил-
тым чөдип ап, оңу
доктаамал ордугалык бол-
турар болур. Мында дөштин
организациязы социалитг чары-
шты үлүг роладу.

Ычангаш СЭКП ТК-нын
партияга, совет улуска кылган
Кыргыздын дүштүр чонга
аш-дуза чедиреринде бар чөт-
пестерин чылдарын-биле то-
ларгай хемчелерин ап чоруу-
ду, доозукчу беш чылдын планын,
хүдүлгөдөр хуусса бетинде
күүседип дөш республиканын
чонун амыдырал хандырылга
коллективтеринин ажилдары-
нын чарышты улам калбар-
тыр ужуруду.

В. ЧИМДАН,
Тыва АССР-ини чонун амы-
дырал хандырылга министр-
иниң ораалчысы.

Т Е В Е Ж И

Кыргыз Солаанович
Чаш-оол «Х Улуг хурал»
колхозка теве кадарга-
ла ам 20 чыл ашкан. Ол
каларын эгелен турда,
анаа 60 хире теве турган.
Оон бээр Кыргыз Со-
лаанович төрөөн колхозу-
нун теве малынын бажын
308 чедир өстүргөн.

Чүгө эртен чылын бестен
колхоз ол колданан
118 тевени этт планынга
дужааган.

Теве — ажыктыг мал.
Оңу малчынар муңу,

шанактап, тергелен ал-
гаш, чүк сөүртүндө,
агылда, ол 10 кг чедир
чымчак дүктү чылда
бээр.

Чамдык кижилер теве
малды өстүрүп алыр бе-
ле, анаа чыгыг кажая-
ла, мал чөм-даа негес-
тинмес деп чугаалажыр,
ында база чөптүг үндө-
нин чок, чүгө дээрге оңу
сагыш човангыр азыраа-
га, бестен продуктулуг
болгаш төлгөр болур деп,
дуржулгагы теве кадар-

чызы Кыргыз Солаанович
Чаш-оол чугаалап оор.
Ол теве малды аажок
үчүлээр, ычангаш хөй
чылдарынн ишинде оңу
сагыш човангыр када-
рып, чаш төлүн менди ап,
баш санын өстүрүп кел-
ген. Партия, чазаа хөй
чыллар ишинде оңу кы-
зыл күш-ажылдын бед-
ли-биле үчүлөп, Күш-
ажылдын Кызыл Туу,
«Хүндүлөдир Демдээ»
орденнер-биле, Ленинчи
юбилей медалы-биле

А. ДАРЖАА.

«Нарловчанка» столованың
коллективин харысалгалыг
күш-ажылчы элчеге туржуп
турар. Оң комменикчилери
колхозунда Саян — Шүшенк
ГЭС-тин кол чериниң таван
салып турар ажилчынар.

Коллективте кижигунеринин
хөй назин аныктар. Олар
ниитиниң комменикчилеринин
ажылын экижерде, хандырыл-
ганын культуразын беддер
дөш хүн бүрүдө кужениш-
чилерин ажилдап турар.

ЧУРУКТА: (солгай таладан
оң таламе) «Нарловчанка» сто-
лованынч повелары Аня
Тымсыца, Галина Черепуха
олар.

П. ОНДАР,
Бармын-Хемчи районун
Эрги-Бордын негезе Советинин
күүсөмүнүнчү даргасы.

СОВЕТТЕР БОЛГАШ АМЫДЫРАЛ ИЛЫНКАЖЫЛАР ДЕГ АЖЫЛДААР

СЭКП ТК-нын партияга, совет
улуска Кыргыздын хары-
салгалыг ажилын чоннар
доозукчу чылдын болгаш беш
чылдын планынын хуусса бетинде
күүседип дөш кужен-
нигинин ажилдары сорулга
салып, республиканын бүтү
көдө, сүү Советтерин кыз-
гырган болбай. Оңу Бармын-
Хемчинин Эрги-Бордык ко-
дө Советинин ажилчы чонна-
ры солунурадак помуну та-
пыктап, чыгып-биле деткип
турар.

Оларнын үлгерин-биле көдө
Советтин организациязынын
ажылдарын, удам сайырангай-
жыдар, сүүр чагайжыдылга-
нын, салгы, амыдырал ханды-
рылга черлеринин ажилын
удам аныктыр сорулгагы
биле. Көдө ажил-агый про-
дуктулар бүдүрерин, күрөнгө
садарын көүдөдирин хандыры-
нын бестен көдө Советин
ажылдын бир кол улаганын-
кыны ол.

Э

Культура амыдыралының экраны

НОМ СУРТААЛЧЫЗЫ

Библиотекага кире берген кижилердин бири...

библиотекасы-ыр. Ангы-ангы бодушкунарга...

болгаш өскө-даа аттарын делегтерлер солун.

гындарып, аянар кичээтпейн улаарыче...

Херээженнер чылынга тураскааткан

Бо 1975 чыл Бүгү-делегейин херээженнер чылы кылдыр...

дэштэг, сеткил-сыйын чыгар хайынган кээр болду.

Совет садыг техникуму

УЗБЕК ССР, Орта Азияның бүгү республикаларында болган...

Коммунист библиотекарын үр-түрүндөгү ажылы хейге...

Школачыларга Барлык ортумак школазынга...

улуз ажык-дузалык, өөрмө-леп болган.

Школачыларга

Барлык ортумак школазынга Кызмыл-Эник Кудажының «Уйгу чок Улуг-Хем»...

улуз ажык-дузалык, өөрмө-леп болган.

Чаа чаңчылдар комсомолчу куда

Чон-Хемчик районунуң Чыраа-Бажы көдөз Советинин...

чык машина-даа Күлтүра бажының чагына халдып...

магалык, байырланыч, омак, сөзү байдалга эрттирп турарына...

СОНУРГАКТАРГА БУЛУҢ

Узун назылыг ыяштар Грузияда узун назылыг ыяштарын...

ап турганга? Ынчан аптекалар турган бе, олар кандай...

Орус гармонь

Кострома областан Покров суурунуң туртканыча Петр Иванович Кубасовтун бажы...

МОСКВАДА

Table listing film screenings in Moscow with titles and times.

БОДАЛАДАРЫ

Чаа чаңчылдары, өзүлдерин чер-чарда канчаар...

руду илергейлеп турар болгай. Чаа чаңчылдары биестик...

дик дейишле, эрттиргилең бис. Аш-чөм делегтерлерин...

СПОРТ ИЙГИ САЛЫГНЫҢ ТҮҢНЕЛИ

Кызыл хоорайның коллективтериниң аразына бирин...

Эге организация тургустунган

Тываның дым, литература болгаш төгүтүнүң эртем-иниң...

Аалчылары уткан

Барлык ортумак школазының спорт залына спортту...

Дружиналар АРАЗЫНГА

Чон-Хемчик районунуң школазында пионер дружиналары...

Агаар

Бо бүгүн республикага болгаш Кызылга булуттаар, хар чаг...

Кинотеатрларга

Table listing cinema screenings in Kyzyl with titles and times.